

Aflevering 32

De bazen van de eerste halve eeuw

Een school zonder leiding: volgens sommigen een verademing. Maar de realiteit zegt ons dat elke school een eindverantwoordelijke kent en nodig heeft.

MMS Regina Mundi en het Maaslandcollege hebben in de eerste vijftig jaren van haar bestaan slechts vijf directrices, directeuren of rectoren gekend. Waaronder ook nog twee waarnemers, die tijdelijk tijdens een interregnum de touwtjes in handen hadden. Deze aflevering gaat over de drie eindverantwoordelijken van die periode, en een klein beetje ook over de waarnemers.

1947 – 1952: Zuster Angelina van Vught

FDe eerste lichte MMS, links zuster Angelina

Op 8 september 1947 begint de congregatie Zusters van Liefde uit Tilburg de Middelbare Meisjesschool Regina Mundi in Oss. De Zusters hebben op onderwijsgebied al meerdere scholen in Oss onder beheer (een aantal basisscholen en een meisjes ULO). De eerste directrice is zuster Angelina van Vught. Zij geeft op de school ook de lessen geschiedenis en

aardrijkskunde. Zuster Van Vught was voor die tijd hoofd van een lagere school in De Hasselt. Waarom deze zuster? In 1987 verklaart zij daarover: "Ik heb wel een idee waarom ze mij daarvoor hebben bestemd. Ik was de enige die op dat ogenblik beschikbaar was met een middelbare akte, aardrijkskunde, en zodoende was ik geschikt". Dat waren nog eens tijden. Zuster Angelina werd naar Oss gestuurd zonder dat ze zelf op de hoogte was van het voornemen om haar te benoemen. Ze kreeg slechts te horen: je moet morgen met de auto naar Oss. En bij terugkomst in Tilburg werd ze bij het gebouw van de congregatie afgezet, moest te voet terug naar De Hasselt en kreeg ze later per brief de mededeling dat zij in Oss een MMS zou opzetten. Inspraak en zelfbeschikking?

Zuster Angelina begint in Oss. Keurt de plaats van de paaltjes voor het noodgebouw aan de Driek van Erpstraat goed en gaat van start. Als manusje-van-alles. Zelfs nog een opleiding volgen om bevoegd te worden voor het vak geschiedenis. Maar ook koffie zetten en andere dagelijkse klusjes. De sfeer? Heel gemoedelijk. Weinig formele regels. En geen afstand tussen directie en leraren. In een gebouw dat in de winter niet warm te krijgen was. In december 1951 moet de school zelfs vanwege de kou een weekje dicht.

Op zoek naar de juiste locatie langs de spoorlijn.

Even abrupt als ze Regina Mundi moet opzetten krijgt zuster Angelina de opdracht de school weer te verlaten. Ze wordt aangesteld tot hoofd van de MULO school Maria Immaculata in Oss. "Maar er werd niet gevraagd of je het erg vond." En zo is Angelina geschiedenis geworden voor de school. De plechtige inzegening van de nieuwbouw aan de Vianenstraat maakt ze slechts mee als gast op 8 september 1955.

Interregnum 1: Zuster Henriëtte Heijmans (1 september 1952 – 9 maart 1953)

Op 1 september 1952 staan er 3 memorabele gebeurtenissen genoteerd in het geschiedenisboek van MMS Regina Mundi. Allereerst werd afscheid genomen van zuster Angelina (zie boven). Verder is vanaf die datum het bestuur over de school in handen van de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (OMO). Naar verluid had dit te maken met het gegeven dat de congregatie van Zusters van Liefde weinig personen in haar midden had met een akte voor het middelbaar onderwijs.

Rechtsboven zuster Henriëtte

Tenslotte begon op 1 september het tijdelijke bewind van zuster Henriëtte. Opmerkelijk: de nieuwe directrice werkt parttime in Oss. De helft van de week werkt zij als lerares Frans op het Theresialyceum in Tilburg. Overigens is dat gewoon op Regina Mundi: vrijwel alle docenten geven bij gebrek aan voldoende lessen op deze school nog les elders.

Het bestuur gaat snel op zoek naar een permanente vervanging. En lijkt daarin begin oktober al te slagen. Op 1 januari zou de nieuwe directrice beginnen. Helaas trok de kandidaat zich in december terug. Zuster Henriëtte blijft tot 1956 aan de school verbonden. En dat terwijl zij in 1955 de pensioengerechtigde leeftijd al had bereikt!

1953 – 1976: drs. J. van Esch

Een tweede sollicitatieprocedure is wel succesvol. Op 2 maart 1953 wordt drs. J. van Esch, leraar geschiedenis aan het St. Joriscollege te Eindhoven, benoemd tot directeur van MMS Regina Mundi.

Directeur / rector Van Esch

Jan van Esch maakt allereerst de verder groei en bloei van de school mee. In de eerste jaren is de belangstelling voor de MMS betrekkelijk gering. Deels omdat het Voortgezet Gewoon Lager onderwijs (VGLO) voor veel ouders voldoende werd bevonden voor hun dochters. Maar ook omdat de scholen voor lager onderwijs in de dorpen, veelal door andere congregaties geleid, de ouders de goede raad gaven om voor eigen scholen of internaten te kiezen. Én het gebouw aan de Driek van Erpstraat was niet echt uitnodigend.

Omdat de congregaties door het afnemende aantal roepingen de scholen in diverse dorpen opgaven en omdat Regina Mundi een prachtig gebouw aan de Vianenstraat kon openen nam het aantal leerlingen toe. Op 8 september 1955 werd het gebouw officieel in bezit genomen door 138 leerlingen. In 1965 was dat aantal gestegen tot 445. Het gebouw was te klein geworden. En aan de voorzijde van de school verzezen 12 noodlokalen. Voor de leerlingen van de MMS én voor leerlingen van het Titus Brandsmalyceum!

In het najaar van 1965 wordt het koperen jubileum van Van Esch met een grootse revue gevierd. Alle docenten en veel leerlingen schitteren in het spektakel dat door Piet Offermans (docent Nederlands) wordt geregisseerd.

1Lerarenkorps 1965

Rector (vanaf 1967 de nieuwe benaming van de directeur) Van Esch is nauw betrokken bij de inwerkingtreding van de Mammoetwet op school. Er wordt een nieuwe scholengemeenschap gestart: het Maaslandcollege. In het schooljaar 1967/1968 begint de brugklas atheneum/havo. En de school telt vanaf dat moment meisjes én jongens. En Van Esch is getuige van de laatste examens MMS die in 1971 worden afgenomen.

Naast ruimteproblemen (het permanente schoolgebouw kan de leerlingen niet herbergen) krijgt Van Esch ook de gevolgen van de studentenrevoltes van 1968 op school. Democratisering van het onderwijs is onder andere de eis. Er wordt zelfs een hele dag ingeruimd om leerlingen en leraren de kans te geven om met voorstellen te komen om hun inspraak in school te vergroten. Er komt een heuse lerarenraad. Maar de verschillen binnen het lerarenkorps zijn groot. De ene groep (de kritiese leraren) verwijten de andere groep teveel aanhankelijkheid aan schoolleiding en bevoegd gezag. En daar moet rector Van Esch mee zien om te gaan.

In april 1972 wordt eindelijk de langverwachte uitbreiding van het schoolgebouw

geopend. De tijd van noodgebouwen is dan eindelijk voorbij. Een gebouw waarin 900 leerlingen dagelijks hun lessen kunnen volgen. In 1976 staat de teller op 1207 leerlingen. Met een dependance aan de Titus Brandsmalaan. Die later (in augustus 1977) zelfstandig verder gaat als de Vincent van Gogh havo.

1976 is ook het laatste jaar in de actieve loopbaan van J. van Esch. In april; ziet hij zich genoodzaakt om met ziekteverlof te gaan. In oktober wordt bekend dat hij met vervroegd pensioen gaat. Het einde van meer dan 23 jaren leiding geven aan de school. Op 1 juni 1977 neemt hij definitief afscheid, benoemd tot officier in de orde van Oranje Nassau.

Interregnum 2: G. Versteijlen (april 1976 – 1 juni 1977)

Gerrit Versteijlen start zijn loopbaan op MMS Regina Mundi in 1952. Pas nadat hij een aantal jaren op het Titus Brandsmalyceum heeft gewerkt. Na verloop van tijd (in 1956) wordt docent Engels Versteijlen benoemd tot adjunct-directeur. De eerste die deze titel op school mag dragen. En vanaf april 1976 de tijdelijk rector van het Maaslandcollege. In oktober 1982 neemt Versteijlen afscheid van zijn school.

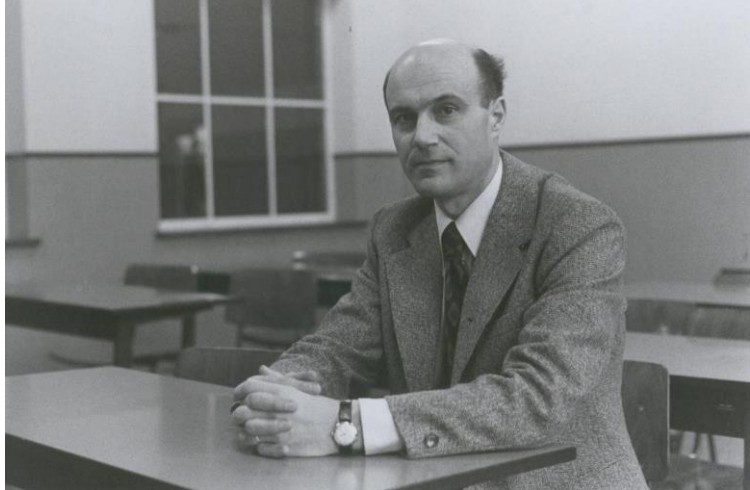

Vermeldenswaardig: Versteijlen is de bedenker van de reeks Maaslandcollege in cijfers. Jaarlijks, vanaf 1978, werden alle relevante cijfers (eindexamenresultaten, groepsindelingen, overgangpercentages, keuzepercentages vakken in de bovenbouw en nog veel meer) bij elkaar gezet. Hier ligt het fundament van de moderne kwaliteitscontrole, zelfs voordat het woord is uitgevonden!

1977 – 1994: drs. N. Creijghton

Na een benoemingsprocedure wordt Klaas Creijghton per 1 juni 1977 de rector van het Maaslandcollege. Deze docent Frans is al vanaf 1962 verbonden aan school. Creijghton “kan rekenen op de medewerking van alle geledingen van de schoolgemeenschap” wordt gesteld tijdens de wisseling van de wacht in een volle aula. De verwachtingen zijn hooggespannen blijikbaar.

Klaas huist in de huidige kamer van de conrector onderwijs. Zwaar eiken meubilair geven de ruimte een statige indruk. Het past ook uitstekend bij deze rector. Degelijk en betrouwbaar. Met hart voor de school en de mensen die er werken. Een ogenschijnlijk onopvallend persoon maar met een duidelijke visie en strategie. Iemand die inspraak en medezeggenschap van grote waarde acht. In 1982 is de installatie van een eerste medezeggenschapsraad (met vertegenwoordigers van personeel, ouders en leerlingen) daar een voorbeeld van. En Creijghton voert een onafhankelijke koers ten opzichte van het bestuur in Tilburg.

Klaas Creijghton

Gedurende de 17 jaren van zijn rectoraat is er veel gebeurd. Zo heeft Klaas mede aan de wieg gestaan van de uitbreiding van het schoolgebouw (de ruimte die nu 0.50 heet werd een ultramodern onderwijsgebied met werkkamers voor projectonderwijs) en renovatie / aanpassingen in de rest van de school (akoestiek, extra conciërgeloge etc etc). Later wordt de biologietuin aangelegd en komen er practicumlokalen voor onder andere natuurkunde (“leren door doen”).

Ook onderwijs en begeleiding van leerlingen krijgen in deze tijd de mogelijkheid om te groeien en te bloeien. Het fundament van het huidige begeleidingssysteem vindt zijn oorsprong in de beginjaren tachtig.

Maar het zijn ook bestuurlijk roerige jaren. Zo heeft de Vincent van Gogh havo problemen om voldoende leerlingen aan te trekken. Samenwerking en fusie zijn woorden die lange tijd de gemoederen in de onderwijswereld van Oss bezig houden. Vele pogingen worden gewaagd, bestuur en school staan soms lijnrecht tegenover elkaar. Creijghton is de standvastige rector die telkenmale kiest voor zijn school. Maar uiteindelijk is de druk zo groot dat fusies tussen de scholen voor voortgezet onderwijs in Oss onontkoombaar zijn. TBL en Vincent gaan samen met een van de vele mavo-scholen in de omgeving. En het Maaslandcollege heeft in mavo De Pelgrim uiteindelijk de juiste partner gevonden. Min of meer gedwongen door het lage aantal aanmeldingen (128 nieuwe leerlingen in 1989) komt de huwelijksdatum dichterbij. Op 1 augustus 1990 is het zover: scholengemeenschap voor mavo, havo en vwo het Maaslandcollege opent haar deuren.

Rector Creijghton blijft nog een aantal jaren aan het roer. Maar op 27 juni 1993 maakt hij bekend dat zijn loopbaan op 1 januari 1994 ten einde is. Misschien de meest integere rector van de school gaat met vervroegd pensioen.

Geert Arts
maart 2021